

Kurenti.*)

Spisal F. Palnak.

Martinkova mati se je hudovala: „Oj, ti presneti pust!“ Pa mislite, da se je jezila zaman? Ravno je pripravila testo za krape, kar se pripodi cela procesija kurentov, ki puste vrata odprta.

Zdaj pa pomislite: testo za krape, pa odprta vrata — saj ne more vzhajati testo. Posebno pa še tako testo, ki je tako natančno. Najmanjša sapica, pa se testo prehladi — in namesto slastnih pustnih krapov imate pražene cmoke. Tako natančno je to testo, le povprašajte doma o tem svoje mamice!

Zato se je tudi Martinkova mamica tako jezika: „Oj, ti presneti pust, ti!“

Pa to še ni bilo vse. Okolo matere se je sukul samosrajčnik Hanzek. Samosrajčnik je bil navadno. Danes pa mu je mati oblekla lepo obleko, ker je bil tak praznik, da je delala celo krape. Če je praznično nekaj, mora biti vse, če ne, je vse preveč polovičarsko. In Hanzek je bil v svoji lepi obleki okolo matere, ji pomagal, nagajal in ji bil na poti. Ko pa pridejo kurenti . . .

Aha! Tako! Debelo me gledate in ne veste, kaj so kurenti!

Kurenti, kurenti — hm, kako bi povedal? Če bi vprašali Martinkovo mater, bi vam rekla, da so kurenti — nebodigatreba. Če bi vprašali Hanzka, bi rekel, da so kurenti — kurenti; če bi kaj več zvedeli od njega, bi bilo to, da bi jih imenoval pošasti . . . Nekoč sem celo slišal, ko je nekdo rekel, da so to — bog nasvaruj! — pravi pravcati peklenščaki.

No, pa vse to ni res!

Kurenti so kurenti, ali da vam bolje povem, to so ljudje, ki so se napravili za kurente. — Zdaj torej veste, kdo in kaj so kurenti? Še ne? — Bog vas je dal, torej še ne?

A tako! Pozabil sem povedati, kakšni so kurenti! Tudi to je težko povedati. Mati Martinkova bi vam rekla, da so taki, da nikdar tega; Hanzek bi celo trdil, da so grdi; kdo drugi bi zopet pravil, da to vse ni res, da niso tako grdi, da niso taki, ampak taki, mi pa bi nazadnje le ne vedeli, pri čem smo. To je težko povedati, res. Najbolje bi bilo, če bi vam poslal kar njihovo fotografijo — pa šmenta, mislite, da sem mogel katerega dobiti, da bi ga fotografiral!? Ne, pa ne, za nič.

Kakšni so torej kurenti?

Narobe obrnjen kožuh, visoki črevlji, okrog pasu veriga in na nji kravji zvonci — to je kurent.

Kaj ne, nič posebnega? Narobe obrnjene kožuhe imajo nekateri narodi poleti, da kožuha ni treba spravljati ali pa tudi, ker nimajo drugih

*) Na Štajerskem na Dravskem polju, zlasti v Ptujski okolici, je navada, da se opravljajo na pustni dan v kurente. Ta običaj je še ostanek starega slovanskega bogočastja na čast bogu Kurentu, seveda v drugih oblikah.

sukenj za leto. Visoke črevlje nosijo kmetiški ljudje navadno. Tudi veriga okolo života ni nič novega; to si napravi vsak kmet, ki je prodal vole ali kravo na semnju. Kravji zvonec pa si priveže časih kakšen burkež, da leta vaška deca za njim. — Pa zaradi vsega tega še nobeden ni kurent.

Kaj pa je torej kurent? Nobeden ne ve povedati. Jaz pa sem dobil na srečo starega deda, ki je bil sam dostikrat kurent, pa mi je vse po malem razložil, v čem tiči ta kurentova posebnost, tudi pokazal mi jo je. Bognasvaruj, kaj si devljejo kurenti na glavo! Saj sem tudi že videl kakšno maškaro, lepo in grdo, ampak tega še nikdar! Kar ima kurent na glavi, je najbolj podobno visoki kapi, ki ima na vrhu — roge, ali pa si vržejo tudi kar cel govedji oglavek z rogmi na glavo. Obraza jim ne vidite, pač pa pod rogmi grd, spačen obraz — naslikan seveda — da je res videti strašen.

Zdaj torej veste, kakšen je kurent. Pa poglejmo zopet k Martinkovi materi in k Hanzku.

Da, res, k Hanzku.

Ko pridejo kurenti, se Hanzek ustraši in zleti kar po rakovo nazaj tako, da siromak ni gledal, kam leti . . . Čof! — že je ležal v škafu, kjer se je ravno hladila jed za pujske . . .

Oj, Hanzek, Hanzek, kaj bo iz tebe in iz tvoje lepe obleke? Kaj si se tako ustrašil teh kurentov? Saj vendar veš, da so to le preoblečeni ljudje . . .

No, pa sem zopet pozabil povedati, da so kurenti res strašni. Vsak kurent ima namreč s seboj palico. Sicer tudi to ne bi bilo nič posebnega, ker ima še marsikdo drugi palico, pa vendar zato ni prav nič strašen. Toda, prosim — kurenti imajo na koncu palice — ježevo kožo . . . Aha, mladi prijatelji! Ali se vam že tresejo hlačice? Sedaj pač vidite, kako opravičen je bil Hanzkov strah — palica z ježevo kožo na koncu, to ni karsibodi. Če te kurent s to palico poboža samo na rahlo, pa si že tak, kakor če bi te mucika pobožala s svojimi krempljčki . . .

Oj, kurenti, kurenti, koliko ste učinili zla . . .

Hanzek je sedel v škafu in namakal svojo obleko, testo še ni pripravljeno, da bi ga bilo moči že pokriti in dati vzhajati — in Martinkova mati ni v resnici vedela, kaj bi počela. Ali naj pobira Hanzka iz svinjskega škafa ali naj mu oznaži obleko, ga takoj preobleče in da to obleko sušit, da se Hanzek ne prehladi? . . . Ali naj gre zapirat vrata ali prej pogrne testo, da se še bolj ne prehladi in da dá vsaj nekaj krapov? . . . Oj, pustni krap! — praženi cmoki ste! — Ali naj se jezi nad temi kurenti, ki so krivi vseh teh nezgod? . . .

Ej, kurenti bi tudi dosti marali za to jezo — neusmiljenci! Mati jih ne more ošteti, ker bi se ji kurenti smejali; še celo rešiti se jih mora. Dati jim mora jajec ali kaj drugega — tudi denarja se ne branijo . . . Mati, dajte, dajte, da se jih prej rešite!

Oj, kurenti, kurenti! Oj, ti presneti pust, ti!